

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 324/07-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou Mgr. M. D., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/04, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 237/2006, za účasti Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti A., s. r. o., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 237/2006 v spojení s následným postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/04 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/04 opätovne predložiť Krajskému súdu v Bratislave odvolanie obchodnej spoločnosti A., s. r. o., doručené mu telefaxom 24. októbra 2005 a doplnené originálom podaným na poštovú prepravu 27. októbra 2005.

3. Krajskému súdu v Bratislave p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 237/2006 konať a rozhodnúť podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o odvolaní obchodnej spoločnosti A., s. r. o., doručenom Okresnému súdu Bratislava III telefaxom 24. októbra 2005 a doplnenom originálom podaným na poštovú prepravu 27. októbra 2005.

4. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jej právnej zástupkyne Mgr. M. D., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2007 telefaxom a 12. marca 2007 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. M. D., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 (z obsahu sťažnosti vyplýva, že správne má byť „čl. 48 ods. 2“, pozn.) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/05 (správne má byť „sp. zn. 26 Cb 120/04“,

pozn.), ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 237/2006.

Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 4. októbra 2007 telefaxom a 10. októbra 2007 poštou doplnila sťažnosť predložením písomných príloh.

Z obsahu sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že v právnej veci navrhovateľka – S., a. s., B. (ďalej len „navrhovateľ“), proti sťažovateľke ako odporcovi o zaplatenie 67 046,20 Sk s príslušenstvom vedenej pod sp. zn. 26 Cb 120/04 okresný súd vydal rozsudok z 21. septembra 2005, ktorým zaviazal sťažovateľku zaplatiť navrhovateľovi sumu 67 046,20 Sk a trovy konania.

Proti predmetnému rozsudku sťažovateľka podala odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu telefaxom v posledný deň lehoty na podanie odvolania, a to 24. októbra 2005. Uvedené odvolanie sťažovateľka doplnila v zmysle § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v písomnej forme tým spôsobom, že okresnému súdu bolo zaslané poštou a uvedená zásielka bola podaná na poštovú prepravu v posledný (t. j. tretí) deň procesnej lehoty.

Krajský súd prípisom č. k. 3 Cob 237/2006-99 zo 4. októbra 2006 oznámil okresnému súdu, že spis vracia bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu, že *„odvolanie nebolo podané, lebo podľa § 42 ods. 1 - veta posledná O. s. p. podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu, teda najneskôr v tretí deň musí byť originál na súde a nie napr. podaný na pošte“*.

Okresný súd prípisom z 20. decembra 2006 sťažovateľke oznámil, že vo veci jej odvolania z 24. októbra 2005 krajský súd nerozhodoval, a preto bude na rozsudok sp. zn. 26 Cb 120/04 z 21. septembra 2005 vyznačená právoplatnosť, lebo na podanie urobené telefaxom, ktoré nebolo doplnené v stanovenej lehote, sa neprihliada.

Sťažovateľka namieta, že uvedeným postupom okresného súdu a krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a boli porušené označené články ústavy a dohovoru, lebo „*lehota stanovená v § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je procesno právna lehota a nie hmotnoprávna lehota a sťažovateľ podal posledný deň 3 dňovej procesnej lehoty podanie na poštovú prepravu a tým doplnil podanie doručené dňa 24. 10. 2005 faxom, o čom ako dôkaz predkladám doručenkú a poštový podací lístok zo dňa 27. 10. 2005 a doručenkú o doručení poštovej zásielky na Okresný súd Bratislava III dňa 31. 10. 2005*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„*1. Základné právo spoločnosti A., s. r. o. zakotvené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislave III pod sp. zn. 26 Cb 120/2005 vo veci navrhovateľa S., a. s. B. proti odporcovi A., s. r. o. o zaplatenie 67.046,20 Sk s prísl. a postupom v odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave vo veci navrhovateľa S., a. s. B. proti odporcovi A., s. r. o. o zaplatenie 67.046,20 Sk s prísl. pod sp. zn. 3 Cob/237/2006-99 porušené bolo.*

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/2005 ďalej konal bez zbytočných prieťahov.

3. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob/237/2006-99 ďalej konal bez zbytočných prieťahov.

4. Obchodnej spoločnosti A., s. r. o. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50.000,- Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

5. Priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania za 2 úkony právnej pomoci prevzatie veci a sťažnosť v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.“

Ústavný súd 13. decembra 2007 sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 324/07-18.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom vyžiadaného súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedička krajského súdu na základe výzvy ústavného súdu oznámila, že zotráva na stanovisku uvedenom v prípise okresnému súdu sp. zn. 3 Cob 237/2006 zo 4. októbra 2006, ktoré k nemu priložila.

Predseda okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu v prípise doručenom ústavnému súdu 15. januára 2008 oznámil, že netrvá na ústnom prerokovaní v predmetnej veci, pričom k obsahu sťažnosti sťažovateľky sa nevyjadril.

Právna zástupkyňa sťažovateľky vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 10. marca 2008 iba vyslovila, že „*nad'alej trvá na podanej sťažnosti*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Všeobecný súd musí teda vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP, obdobne IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a pod. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte však na záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z toho vyplýva, že uvedené právne východiská sa vzťahujú na obe označené práva, ktorých porušenie sťažovateľka touto sťažnosťou namieta.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 26 Cb 120/04 z 21. septembra 2005 bol sťažovateľke doručený 7. októbra 2005. Proti predmetnému rozsudku podala sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu telefaxom v posledný deň lehoty na podanie odvolania, a to 24. októbra 2005. Originál odvolania spolu so splnomocnením pre právnu zástupkyňu na zastupovanie bol okresnému súdu doručený 31. októbra 2005, pričom

na odtlačku poštovej pečiatky podacieho lístka právnej zástupkyne bol vyznačený dátum 27. október 2005.

Následne 2. novembra 2005 okresný súd vyhotovil predkladaciu správu a spolu s ňou predložil odvolanie sťažovateľky krajskému súdu. Krajský súd prípisom z 15. novembra 2005 (okresnému súdu doručený 24. novembra 2005) vrátil spis sp. zn. 26 Cb 120/04 bez rozhodnutia o odvolaní s odôvodnením, že *„faxom podané odvolanie č. l. 63 nemá prezentačnú pečiatku, kedy fax došiel súdu prvého stupňa. Táto skutočnosť je odvolaciemu súdu nepochopiteľná (kto obsluhuje fax, ako ho mohla vedúca kancelárie prijať a konajúci sudca akceptovať?), nakoľko nie je možné zistiť, či odvolateľ dodržal postup podľa § 42 ods. 1 O. s. p. (do troch dní predložiť súdu originál (nie podať na pošte). Preto je potrebné tieto skutočnosti prešetriť, nakoľko ak nebol dodržaný postup podľa § 42 ods. 1 O. s. p. na podané odvolanie sa neprihliada a odvolací súd nemá o čom rozhodovať. V prípade zistenia, že postup bol dodržaný, ide o oneskorené podané odvolanie a iba v takom prípade predložte vec odvolaciemu súdu s novou predkladacou správou opakovane“.*

Ústavný súd zistil, že z úradného záznamu zo 6. decembra 2005 vyhotoveného podateľňou okresného súdu k telefaxu odoslanému z kancelárie právnej zástupkyne sťažovateľky nachádzajúceho sa v spise okresného súdu sp. zn. 26 Cb 120/04 vyplýva, že *„odosielateľ mal evidentne na svojom faxe zle nastavené parametre dátumu, či už úmyselne, alebo nie. Podľa nášho názoru by mala byť AK vyzvaná, aby predložila potvrdenie o odoslaní, pretože každý fax odosielateľovi takéto potvrdenie automaticky vytlačí a malo by byť totožné.*

Fax bol do podateľne nainštalovaný až po presťahovaní sa na nám. Biely kríž v 8/2005, do toho času boli faxy rozmiestnené po pracoviskách... Až do vyskytnutia sa tohto problému v tomto spise sa teda faxy nikdy nepečiatkovali v podateľni, ani sme neboli nadriadenými na to upozornení. Manuál na obsluhu faxu takisto nemáme.

Poznamenávame, že takmer všetky prichádzajúce faxy majú dátum a hodinu odlišnú od dátumu a hodiny uvedenej na prezentačnej pečiatke z podateľne, pretože faxy prichádzajú najmä po pracovnej dobe a v noci keď sa linky uvoľnia“.

Následne okresný súd prípisom z 18. januára 2006 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby zaslala potvrdenie o odoslaní telefaxového podania označeného ako odvolanie proti rozsudku, pretože z jej telefaxového podania nie je zrejmé (nedá sa určiť), kedy bol tento telefax odoslaný okresnému súdu. Právna zástupkyňa až na opakovanú výzvu z 25. apríla 2006 predložila okresnému súdu 23. mája 2006 požadované potvrdenie.

Okresný súd sa taktiež obrátil na Slovak Telekom, a. s., Bratislava (ďalej len „Telekom“), s dožiadaním o zaslanie výpisov odchádzajúcich volaní a telefaxov z kancelárie právnej zástupkyne sťažovateľky za obdobie od 1. októbra 2005 do 31. októbra 2005. Zo správy Telekomu z 9. júna 2006 bolo zrejmé, že v detailnom výpise odchádzajúcich volaní z TP 055 6425115 za obdobie od 1. októbra 2005 do 31. októbra 2005, ktorej majiteľom je manžel právnej zástupkyne sťažovateľky, bol dátum 24. október 2005 s telefónnym číslom adresáta okresného súdu.

Uvedenou skutočnosťou sa okresný súd riadil pri opätovnom predkladaní odvolania krajskému súdu (26. júna 2006) s konštatovaním, že odvolanie sťažovateľky podané telefaxom 24. októbra 2005 bolo doplnené v súlade s § 42 ods. 1 OSP.

Napriek tomu krajský súd prípisom zo 4. októbra 2006 vrátil okresnému súdu spis sp. zn. 26 Cb 120/04 bez rozhodnutia o odvolaní, *„nakoľko podľa § 42 ods. 1 O. s. p. - posledná veta - odvolanie nebolo podané. V prejednávanej veci bolo faxovým podaním na súd doručené odvolanie žalovaného dňa 24. 10. 2005, čo bolo v posledný deň 15 dňovej lehoty, nakoľko napadnutý rozsudok bol žalovanému doručený 7. 10. 2005. Podľa § 42 ods. 1 - veta posledná O. s. p. podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Teda najneskôr v tretí deň musí byť originál na súde a nie napr. podaný na pošte. Žalovaný telefaxové podanie doplnil 31. 10. 2005. Keďže podľa ust. § 42 ods. 1 O. s. p. na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada platí, že v predmetnej veci odvolanie nebolo podané. O tomto je potrebné žalovaného upovedomiť a rozsudok na čl. 58 správoplatniť“*. Predmetný prípis bol okresnému súdu doručený 16. novembra 2006.

V intenciách stanoviska krajského súdu okresný súd prípisom z 20. decembra 2006 sťažovateľke oznámil, že „o Vašom odvolaní Krajský súd v Bratislave nerozhodoval (vid' oznámenie) a preto bude na rozsudok č. k. 26 Cb 120/04-58 zo dňa 21. 09. 2005 vyznačená právoplatnosť, nakoľko podľa § 42 ods. 1 O. s. p. sa na podanie urobené faxom, ktoré nebolo doplnené v stanovenej lehote neprihliada“. Predmetný prípis bol sťažovateľke doručený 3. januára 2007.

Následne okresný súd 19. marca 2007 na rozsudku sp. zn. 26 Cb 120/04 z 21. septembra 2005 vyznačil dátum právoplatnosti 25. október 2005 a vykonateľnosti 31. október 2005.

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, telegraficky alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé (argumentum a contrario), že na podanie obsahujúce návrh vo veci samej (akým odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa nepochybne je), ktoré bolo urobené telefaxom, sa prihliadne a má rovnaké právne účinky ako riadne podanie, a to už od času jeho urobenia; predpokladom vzniku týchto právnych účinkov je doplnenie takého podania predložením jeho originálu najneskôr do troch dní. Lehotu troch dní treba považovať za lehotu procesnú, t. j. na jej zachovanie stačí, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 OSP).

Z obsahu spisu súdu prvého stupňa nepochybne vyplýva, že sťažovateľka podala odvolanie telefaxom v posledný deň odvolacej lehoty podľa § 204 ods. 1 OSP. Svoje telefaxové podanie doplnila do troch dní zaslaním jeho originálu v zmysle § 42 ods. 1 OSP

poštou a uvedená zásielka bola podaná na poštovú prepravu posledný (t. j. tretí) deň procesnej lehoty.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné jej telefaxové podanie doplnené podaním originálu na poštovú prepravu v posledný deň zákonnej lehoty v zmysle § 42 ods. 1 OSP považovať podľa názoru ústavného súdu za riadne, t. j. včas podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa. Právny názor krajského súdu, podľa ktorého „*podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní... na súde a nie napr. podaný na pošte*“, viedol k záveru, že odvolanie sťažovateľky nebolo podané v zákonnej lehote, a preto na neho neprihliadal. Tento právny názor krajského súdu predstavuje takú interpretáciu dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorá zjavne vybočuje z ústavných medzí, keďže jej dôsledkom bolo porušenie zákazu denegatio iustitiae a zásah do práv sťažovateľky na zákonný proces, chránený čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru ústavného súdu týmto postupom krajský súd odňal sťažovateľke právo, aby na základe jej včas podaného odvolania bol ňou napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa preskúmaný odvolacím súdom, ktorý na základe právneho záveru krajského súdu okresný súd správoplatnil. Pretože týmto spôsobom bolo zasiahnuté do samotnej podstaty práva sťažovateľky na opravný prostriedok, ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 237/2006 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Uvedené práva sťažovateľky boli v spojení s označeným postupom krajského súdu následne porušené aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 120/04, ktorý na základe právneho názoru krajského súdu obsiahnutého v jeho prípise zo 4. októbra 2006 správoplatnil svoj rozsudok č. k. 26 Cb 120/04-58 z 21. septembra 2005. V súvislosti s uvedeným ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že okresný súd tak konal na základe právneho názoru inštančne nadriadeného súdu, a preto v danom prípade považoval za kľúčové ústavné pochybenie krajského súdu, čo zohľadnil pri rozhodovaní o úhrade trov právneho zastúpenia.

Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy označenými postupmi okresného súdu a krajského súdu ústavný súd uvádza, že v konkrétnych okolnostiach prípadu je podstatný jeho záver o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého bezprostredným dôsledkom bolo (je) aj predĺženie označených konaní pred okresným súdom i krajským súdom. V danom prípade možno uvedený negatívny dôsledok subsumovať pod porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd dospel k záveru, že deklarovanie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vo výrokovej časti tohto nálezu nie je potrebné.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal, alebo obnovil stav pred porušením.

Podľa § 56 ods. 3 písm. d) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil, obnovil stav pred porušením základného práva alebo slobody.

V danom prípade na účinnú ochranu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepostačovalo len vysloviť ich porušenie označeným postupom okresného súdu a krajského súdu. K náprave stavu, ktorý v danom prípade označeným postupom okresného súdu a krajského súdu vznikol, bolo potrebné uplatniť aj oprávnenie ústavného súdu prikázať obom označeným súdom obnoviť stav pred porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplývajúcich tak z čl. 127 ods. 2 ústavy, ako aj § 56 ods. 3

písm. d) zákona o ústavnom súde. K obnove stavu pred porušením uvedených práv sťažovateľky v konkrétnych okolnostiach prípadu môže dôjsť len vtedy, ak okresný súd opätovne predloží predmetné odvolanie sťažovateľky na rozhodnutie krajskému súdu a krajský súd o ňom ako riadne podanom rozhodne podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby odvolanie sťažovateľky doručené mu telefaxom 24. októbra 2005 doplnené originálom podaným na poštovú prepravu 27. októbra 2005 opätovne predložil krajskému súdu (bod 2 výroku tohto rozhodnutia), a zároveň krajskému súdu prikázal o tomto odvolaní sťažovateľky konať a rozhodnúť podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

V ďalšom postupe budú okresný súd a krajský súd viazané právnym názorom ústavného súdu vysloveným v II. časti tohto rozhodnutia (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Rozhodnutie ústavného súdu bude vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 50 000 Sk z dôvodov uvedených a vysvetlených vo svojej sťažnosti.

Z citovaného textu ústavy a zákona o ústavnom súde vyplýva, že toto zadosťučinenie sa môže, ale nemusí priznať. Ústavný súd je toho názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia je namieste predovšetkým vtedy, keď nemožno dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom. Zároveň je z hľadiska zásad spravodlivosti žiaduce tiež prihliadnuť na to, či bola, resp. nebola

v konkrétnych okolnostiach prípadu sťažovateľom namietaným neústavným postupom alebo rozhodnutím spôsobená reálna ujma.

Podľa názoru ústavného súdu je v danom prípade ochrana práv sťažovateľky, ktorej sa touto sťažnosťou domáhala, účinne poskytnutá tým, že ústavný súd prikázal okresnému súdu a krajskému súdu obnoviť stav pred ich porušením a vec mu vrátil na ďalší postup, pričom na dovriešenie ústavnej ochrany práv sťažovateľky postačujú v tomto konaní vyslovené a pre okresný súd a krajský súd záväzné právne závery ústavného súdu. Preto ústavný súd sťažovateľke požadované finančné zadostučinenie nepriznal.

IV.

Ústavný súd rozhodol napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátkou Mgr. M. D. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd vychádzajúc z návrhu právnej zástupkyne sťažovateľky ich vyčíslil sumou 6 296 Sk, a to za dva úkony právnej pomoci podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“; vypočítanú zo základu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2006 v sume 17 822 Sk vychádzajúc z toho, že úkony boli vykonané v roku 2007), t. j. 2-krát 2 970 Sk a 2-krát 178 Sk za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné.

Vzhľadom na skutočnosť, že pre porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo v posudzovanej veci kľúčové pochybenie krajského súdu, ústavný súd uložil povinnosť uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky krajskému súdu.

Trovy právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008